

Altea IAP DARING Cities

URBACT IV · INNOVATION TRANSFER NETWORK

RESUM EXECUTIU

Un full de ruta per a connectar l'Altea de Dalt i l'Altea de Baix mitjançant coordinació institucional, participació ciutadana, evidència tècnica i finançament progressiu.

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

EUROALTEA
Oficina de Projectos Europeos de Altea
Altea European projects office

Ajuntament d'Altea
MUNICIPALITY OF ALTEA

01 Objecte del resum executiu

RAVENNA — PROJECTE DARE

RELAT COMPARTIT I DADES, BASE METODOLÒGICA DE LA XARXA

Este resum executiu sintetitza l'*Investment Plan* d'Altea, elaborat en el marc d'URBACT Daring Cities, una xarxa europea de transferència d'innovació liderada per Ravenna (Itàlia) i formada per Altea (Espanya), Den Helder (Països Baixos), Dunaújváros (Hongria), Kragujevac (Sèrbia), Olomouc (República Txeca) i Pireu/Piraeus Plus (Grècia). La xarxa treballa sobre metodologies de regeneració urbana, participació ciutadana, dades, relat compartit i cooperació entre actors locals.

En este context, l'IAP d'Altea no és un projecte d'obra tancat, sinó un full de ruta estratègic per a ordenar el repte de la connexió urbana entre "l'Altea de Dalt" i "l'Altea de Baix", afectada per la topografia i el corredor ferroviari del TRAM.

La seua funció principal és convertir l'aprenentatge europeu i el diagnòstic local en un pla d'acció realista, capaç de coordinar administracions, implicar *stakeholders*, generar evidència tècnica, identificar prioritats i preparar futures oportunitats de finançament

L'IAP serveix com una eina de diplomàcia urbana: permet a l'Ajuntament liderar un procés compartit sobre un àmbit on conflueixen competències municipals, autonòmiques i ferroviàries.

D'esta manera, establix les bases per a una transformació progressiva, viable i alineada amb la visió d'una Altea més connectada, accessible i cohesionada.

02 El repte estratègic d'Altea

EL CORREDOR DEL TRAM A ALTEA

LA LÍNIA FERROVIÀRIA ENTRE L'ALTEA DE DALT I L'ALTEA DE BAIX

Altea presenta una configuració urbana marcada per la relació entre "l'Altea de Dalt", situada en la part alta del municipi, i "l'Altea de Baix", vinculada a la zona baixa, els servicis quotidians i la franja litoral. Esta condició forma part de la identitat paisatgística i urbana del municipi, però també genera reptes importants de connectivitat interna.

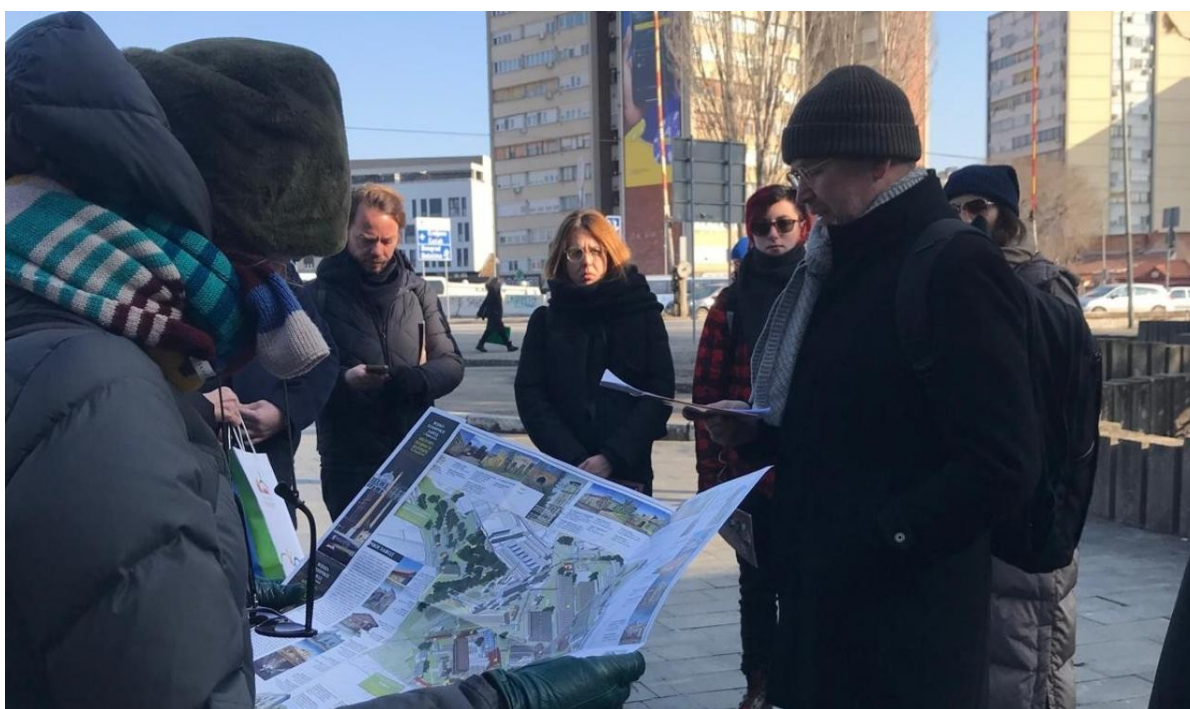
A esta topografia se suma la presència del corredor ferroviari del TRAM, una infraestructura essencial per a la mobilitat regional, però que en l'àmbit urbà actua també com una barrera física i simbòlica. La combinació de desnivells, passos limitats i discontinuïtats per als vianants dificulta la connexió quotidiana entre barris, equipaments i espais públics.

EL REpte ESTRATÈGIC Superar una fragmentació urbana històrica que afecta l'accessibilitat, la mobilitat per als vianants, la seguretat percebuda, la qualitat de l'espai públic i la cohesió social.

VISIÓ

L'IAP partix d'esta realitat per a plantejar una visió clara: avançar cap a una ciutat més connectada, accessible i cohesionada, on l'entorn ferroviari deixe de ser percebut únicament com una frontera i puga convertir-se progressivament en un corredor urbà d'oportunitat.

03 Diplomàcia urbana com a mètode

KRAGUJEVAC · SERBIA

RECORREGUT URBÀ DE LA XARXA — LECTURA DE L'ESPAI

L'IAP partix d'una premissa realista: l'Ajuntament d'Altea no disposa de totes les competències necessàries per a transformar per si sol el corredor ferroviari,

però sí que pot liderar el procés que faça possible eixa transformació futura.

Per això, el pla es planteja com una eina de diplomàcia urbana: ordenar actors, obrir converses, construir confiança i generar una visió compartida entre administracions, àrees municipals, FGV, Generalitat Valenciana, experts, *stakeholders* locals i ciutadania.

En este procés, accions com el *Passeig Crític*, el treball de l'ULG i els espais de participació han sigut fonamentals per a passar d'una preocupació urbana general a

un diagnòstic compartit. Caminar per la ciutat, escoltar els qui l'usen i contrastar mirades tècniques i institucionals ha permés identificar prioritats reals i reforçar la legitimitat del procés.

La diplomàcia urbana permet així que Altea avance sense prometre solucions immediates ni envair competències alienes, però construint les condicions tècniques, polítiques i socials necessàries per a actuar amb més solidesa en el futur.

RAVENNA · DÀRSENA

RECORREGUT DE LA XARXA EN BICICLETA

04 Pla d'acció 2025 - 2030

El IAP organitza el treball futur en cinc línies d'acció, pensades per a avançar de manera gradual, realista i coordinada.

1 Coordinació institucional amb FGV i Generalitat Valenciana

OBJECTIU: Crear un canal estable de treball amb les administracions competents sobre la infraestructura ferroviària.

PER A QUÈ SERVEIX:

- aclarir què pot fer l'Ajuntament i què depén d'FGV/GVA;
- revisar els punts crítics del corredor;
- evitar propostes inviables;
- preparar futures decisions sobre una base tècnica i institucional.

RESULTAT ESPERAT: Un full de ruta compartit amb FGV i Generalitat.

2 Participació i diàleg amb la ciutadania

OBJECTIU: Mantindre actiu el procés participatiu iniciat amb l'ULG, el Passeig Crític, l'Open Call i els tallers.

PER A QUÈ SERVEIX:

- recollir necessitats reals de veïns, comerços, centres educatius i col·lectius socials;
- contrastar prioritats;
- reforçar la legitimitat del projecte;
- assegurar que la transformació respon a la vida quotidiana.

RESULTAT ESPERAT: Diagnòstic social i urbà compartit.

3 Intervencions tàctiques en punts crítics

OBJECTIU: Actuar en espais concrets mitjançant millores lleugeres, reversibles i de baix cost.

EXEMPLES DE POSSIBLES ACTUACIONS:

- senyalització per als vianants;
- millora de la il·luminació;
- mobiliari urbà temporal;
- pintura tàctica;
- xicotetes millores d'accessibilitat;
- activació d'espais infrautilitzats.

RESULTAT ESPERAT: Millores visibles a curt termini i aprenentatges per a futures actuacions.

4 Documentació tècnica per a la presa de decisions

OBJECTIU: Generar la base tècnica necessària per a negociar, prioritzar i buscar finançament.

INCLOU:

- estudis de mobilitat i accessibilitat;
- mapes de punts crítics;
- fitxes de possibles intervencions;
- anàlisi d'alternatives;
- documentació per a FGV, Generalitat i futures convocatòries.

RESULTAT ESPERAT: Passar del diagnòstic participatiu a una evidència tècnica sòlida.

5 Concepte Integrat de Corredor Urbà

OBJECTIU: Construir una visió global del futur corredor urbà.

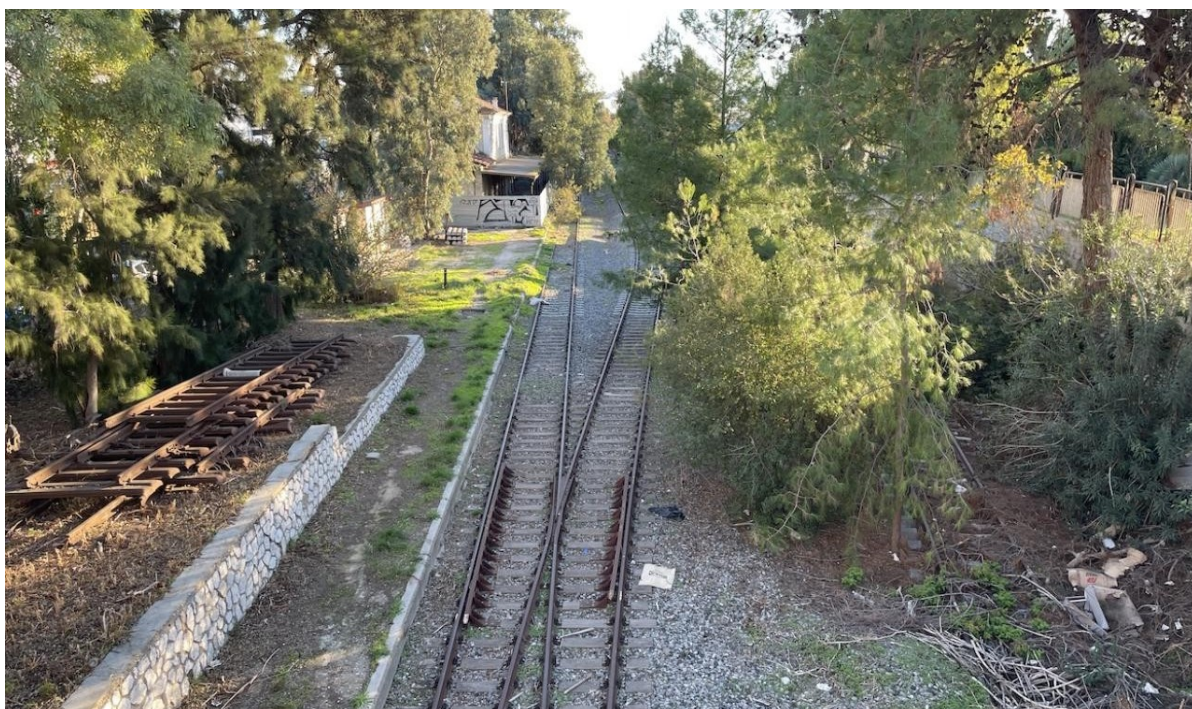
PER A QUÈ SERVIX:

- integrar participació, estudis tècnics i límits competencials;
- definir criteris de disseny i accessibilitat;
- ordenar actuacions a curt, mitjà i llarg termini;
- preparar projectes futurs.

RESULTAT ESPERAT: Un marc estratègic comú per a transformar progressivament l'entorn ferroviari en un eix urbà més connectat, accessible i habitable.

En conjunt, estes cinc accions converteixen l'IAP en una eina operativa: no promet una obra immediata, sinó que ordena els passos necessaris per a fer possible la transformació futura.

05 Implementació inicial

PIREU · GRÈCIA

ANTIGA ESTACIÓ FERROVIÀRIA EN DESÚS — REFERÈNCIA DE LA XARXA

Un dels principals assoliments de l'IAP és que ja ha començat a traduir-se en accions concretes.

La primera és l'**estudi de mobilitat i viabilitat**, actualment en desenvolupament gràcies al suport de la *European Urban Initiative* (EUI). Este estudi respon directament a una de les necessitats identificades durant el procés participatiu, especialment arran del Passeig Crític i del diàleg mantingut amb actors clau del territori, entre ells representants d'FGV.

El seu objectiu és generar la base tècnica necessària per a comprendre millor el funcionament del corredor ferroviari, identificar oportunitats de millora i avaluar possibles escenaris d'actuació compatibles amb les diferents competències administratives.

L'estudi constitueix la primera aplicació pràctica de l'IAP i un pas fonamental per a avançar des de la reflexió estratègica cap a la presa de decisions fonamentades.

06 Finançament i recursos

L'IAP planteja una estratègia de finançament mixt i progressiu, adaptada a la naturalesa competencial del projecte. Atés que l'Ajuntament no té competència directa sobre la infraestructura ferroviària, el pla se centra en aquelles actuacions que sí que pot impulsar: coordinació institucional, participació, intervencions tàctiques, estudis tècnics, documentació estratègica i millora de l'espai públic municipal.

NIVELL DE FINANÇAMENT	APLICACIÓ POTENCIAL EN L'IAP
● Municipal	Recursos propis de l'Ajuntament per a coordinació tècnica, seguiment, participació, xicotetes actuacions i impuls del procés.
● Autonòmica	Possibles línies de la Generalitat Valenciana vinculades a l'accessibilitat, la mobilitat sostenible, els espais públics saludables, la participació ciutadana i la innovació urbana.
● Provincial	Suport de la Diputació d'Alacant per a participació, transparència, assistència tècnica i estudis vinculats a mobilitat o espai públic.
● Estatal	Programes orientats a la regeneració urbana, l'accessibilitat per als vianants, la mobilitat sostenible i la millora d'entorns urbans.
● Europea	Fons i programes com URBACT, FEDER, Interreg o la European Urban Initiative, útils per a reforçar estudis, metodologies innovadores, participació i futures fases de desenvolupament.

Un exemple concret d'esta lògica és l'estudi de mobilitat i viabilitat, finançat com a acció pilot del projecte *EUI Footprints*. Este estudi permet transformar una prioritat identificada en l'IAP en una actuació tècnica real, demostrant com la combinació d'estratègies europees pot accelerar la implementació dels objectius urbans d'Altea.

07 Conclusió executiva

L'IAP permet a Altea passar d'un problema històric —la desconexió entre “l'Altea de Dalt” i “l'Altea de Baix”— a un marc d'acció compartit, ordenat i realista.

El seu principal valor no rau en la promesa d'una transformació immediata, sinó en la construcció de les condicions necessàries per a fer-la possible: coordinació institucional, participació ciutadana,

evidència tècnica, finançament progressiu i una visió urbana comuna.

El pla convertix l'entorn ferroviari en una oportunitat estratègica per a millorar l'accessibilitat, la mobilitat quotidiana, l'espai públic i la cohesió urbana. Al mateix temps, reforça el paper de l'Ajuntament com a actor capaç de liderar el procés, fins i tot en un àmbit on intervenen diferents competències i administracions.

HORITZÓ

*En definitiva, l'IAP és un full de ruta per a avançar amb rigor: no tanca el debat, sinó que l'**ordena**; no substituïx els projectes futurs, sinó que prepara el camí perquè puguin desenvolupar-se amb més solidesa tècnica, institucional i social.*

Annex I Matriu de finançament de les accions de l'IAP

ACCIÓ DE L'IAP	LÍNIES DE FINANÇAMENT APLICABLES	APLICACIÓ
1. Coordinació institucional amb FGV i Generalitat Valenciana	Recursos municipals; URBACT IV ; Interreg Europe ; Interreg Euro-MED – Green Living Areas	Coordinació tècnica i institucional, reunions, visites al corredor, intercanvi d'experiències, elaboració de notes tècniques, anàlisi competencial, governança multinivell i definició d'un full de ruta compartit.
2. Participació i diàleg ciutadà	Recursos municipals; Generalitat Valenciana —participació ciutadana i governança democràtica—; Diputació d'Alacant —participació, transparència i bon govern—; URBACT IV ; EUI FOOTPRINTS ; CERV – Citizens' Engagement and Participation ; Interreg Europe ; Interreg Euro-MED – Green Living Areas	Mapa d'actors, sessions de l'ULG, tallers amb ciutadania i stakeholders, caminades urbanes, participació juvenil i educativa, consultes, eines digitals, dinamització, comunicació, anàlisi d'aportacions i retorn de resultats.
3. Intervencions tàctiques en punts crítics	Recursos municipals; Generalitat Valenciana —accessibilitat universal, mobilitat per als vianants i espai públic—; Diputació d'Alacant; programes estatals de mobilitat i accessibilitat; FEDER Comunitat Valenciana 2021–2027 ; FEDER – Planes de Actuación Integrados de Entidades Locales ; Interreg Euro-MED – Call 8 ; LIFE – Climate Change Adaptation ; LIFE – Nature and Biodiversity	Senyalització per als vianants, pintura tàctica, mobiliari temporal, il·luminació complementària, accessibilitat, itineraris per als vianants, activació d'espais infrautilitzats, vegetació, ombra, drenatge sostenible, infraestructura verda i avaluació d'actuacions pilot.
4. Documentació tècnica per a la presa de decisions	Recursos municipals; Generalitat Valenciana —innovació urbana i planificació estratègica—; Diputació d'Alacant —assistència tècnica—; programes estatals de planificació urbana; EUI FOOTPRINTS ; Interreg Europe ; Interreg Euro-MED – Call 8 ; Horizon Europe – Climate-Neutral and Smart Cities Mission	Estudis de mobilitat, accessibilitat i viabilitat; recollida i anàlisi de dades; cartografia; mapes de punts crítics; anàlisi d'alternatives; fitxes tècniques; documentació gràfica; avaluació de pilots i preparació de documentació per a FGV i futures convocatòries.
5. Concepte Integrat de Corredor Urbà	Recursos municipals; Generalitat Valenciana; programes estatals de regeneració urbana; FEDER Comunitat Valenciana 2021–2027 ; FEDER – Planes de Actuación Integrados de Entidades Locales ; URBACT IV ; EUI ; Interreg Euro-MED ; LIFE – Climate Change Adaptation	Integració de diagnòstics tècnics i participatius, definició de criteris de disseny i accessibilitat, escenaris d'intervenció, prioritització i programació d'actuacions, delimitació competencial, estimació econòmica i preparació d'una cartera de projectes finançables.